

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/596/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1214221488
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1214221488.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členov senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a JUDr. Mariany Harvancovej, v právnej veci žalobcov: 1/ C. B., nar. X.X.XXXX, bytom SídlW. XXX/XX, X. T. a 2/ S. B., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XXX/XX, X. T., oboch zastúpených: Mgr. Ľudovít Paulovič, advokát, so sídlom Martina Rázusa 19, Lučenec proti žalovaným: 1/ VÁHOSTAV SK, a.s., IČO: 31 356 648, so sídlom Priemyselná 6, Bratislava a 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného 2/ proti medzitémnému rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 15.6.2015, č.k. 51C/251/2014-76, jednomyseľne takto

rozhodol:

Medzitémny rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým medzitémnym rozsudkom súd prvej inštancie konanie voči žalovanému 1/ zastavil (výrok I.), žalovanému 1/ nepriznal náhradu trov konania (výrok II.), vyslovil, že základ nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému 2/ je daný v celom rozsahu (výrok III.) a vyslovil, že o výške nároku a náhrade trov konania rozhodne v konečnom rozsudku (výrok IV.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil § 1 ods. 1, § 4 ods. 2, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vecne tým, že dospel k záveru, že v spore o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv žalobcov spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného 2/ ako poisťovne poskytujúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla žalovaného 1/. Uzavrel, že je potrebné pojem škody vykladať extenzívne, teda že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov, keďže účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Vyslovil názor, že pokiaľ podľa súdnej praxe vyvoláva usmrtenie pri dopravnej nehode nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Konštatoval, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, keďže uvedený zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené teraz platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, pričom komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú tak aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje majetkovú škodu aj nemajetkovú škodu. V

tejto súvislosti súd poukázal aj na rozsudok súdneho dvora vo veci C-22/12 T. Y. proti O. G., podľa ktorého povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obete usmrtenej pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Vo vzťahu k žalovanému 1/ konštatoval, že uverejnením uznesenia Okresného súdu Bratislava I, č.k. 8R/4/2012 - 1186 zo dňa 25.03.2015 bol potvrdený reštrukturalizačný plán žalovaného 1/, čím v súlade s § 156 zák. č. 7/2005 Z. z. zanikli účinky začatia reštrukturalizačného konania a bola skončená reštrukturalizácia žalovaného 1/. Zároveň tým došlo aj k zastaveniu tohto konania voči žalovanému 1/, ktorému nepriznal náhradu trov konania, keďže si náhradu trov konania neuplatnil a ani mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

3. Proti výroku III. rozhodnutia súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný 2/ z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., t.j., že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že platná právna úprava striktno odlišuje právo na ochranu osobnosti a s ním spojené právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a právo na náhradu škody v zmysle § 442 a nasl. Občianskeho zákonníka. Priznanie nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy titulom zmluvného poistenia podľa jeho názoru nemá oporu v zákone, keďže z ust. § 4 ods. 2 a 3 zákona č. 381/2001 Z.z. vyplýva, že medzi nároky hradené z povinného zmluvného poistenia nepatrí náhrada nemajetkovej ujmy a tento pojem nemožno subsumovať pod žiaden nárok uvedený v týchto ustanoveniach. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.4.2011, sp. zn. 4Cdo/168/2009. Uviedol, že povinnosti možno ukladať len podľa zákona a na základe zákona, preto nemožno pri odškodnení nemajetkovej ujmy vychádzať z rozsahu poistenia zodpovednosti podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., nakoľko tento odškodnenie nemajetkovej ujmy nepriznáva. Poukázal na obdobný právny názor vyslovený v rozhodnutí Okresného súdu Nitra zo dňa 25.2.2015, č.k. 17C/132/2011-287 a Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 9.9.2014, č.k. 13C/92/2014-111 ako aj v rozhodnutí Ústavného súdu ČR zo dňa 16.4.2006, č.k. III ÚS 8/06. Vo vzťahu k rozsudku súdneho dvora vo veci C-22/12 T. Y.Á. proti O. G. uviedol, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obete usmrtenej pri dopravnej nehode vtedy, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné vo veci samej, ktorým je v danom prípade zákon č. 381/2001 Z.z., ktorý však takýto nárok titulom zmluvného poistenia neupravuje. Poukázal na to, že smernica Európskej únie nemá všeobecnú záväznosť a zaväzuje členské štáty EÚ len pokiaľ ide o cieľ, ktorý má byť ňou dosiahnutý, pričom každý členský štát sa môže sám rozhodnúť, akým spôsobom tento cieľ dosiahne a aké vnútroštátne právne predpisy prijme, aby smernicu uplatnil, preto zaväzuje štát, nie jednotlivca. Odkázal na rovnaký právny názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 14.4.2015, č.k. 11Co/60/2014-444. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd medzitýmny rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alternatívne aby zmenil napadnutý rozsudok tak, že návrh žalobcov voči nemu zamietne.

4. Žalobcovia sa k odvolaniu žalovaného nevyjadrili.

5. Žalovaný 1/ sa vyjadril podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 24.5.2016, v ktorom uviedol, že trvá v plnom rozsahu na svojom vyjadrení zo dňa 10.6.2015 a v zmysle § 155 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii zverejnením uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku zaniká právo veriteľov, ktorí riadne a včas neprihlásili svoje pohľadávky. Vzhľadom na to, že žalobca si svoju pohľadávku riadne a včas neprihlásil prihláškou v reštrukturalizačnom konaní, jeho pohľadávka zanikla.

6. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne.

7. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistil v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods.2 C.s.p.).

8. K doplneniu dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie a v záujme dôsledného vypořádania sa s odvolacími námietkami odvolací súd udáva nasledovné.

9. Odvolací súd ako prvoradá konštatuje, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie postupoval v konaní a pri rozhodovaní s použitím ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.6.2016. O odvolaní žalovaného 2/ rozhodoval odvolací súd po nadobudnutí účinnosti zák.č. 160/2015 Z.z. , viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

10. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len "kancelária").

11. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

12. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

13. V danom spore je podstatnou otázkou, ktorú bolo potrebné vyriešiť, interpretácia pojmu škoda, a to v súvislosti s jej náhradou pri povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vo vzťahu k žalovanému 2/ ako poisťovní, s čím následne súvisí aj posúdenie jeho pasívnej vecnej legitímácie.

14. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého pojem škody vykladať extenzívne, teda že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých.

15. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie pri posúdení nároku žalobcov vzal do úvahy rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-22/12, ktorým vyslovil, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

16. Vo vzťahu k doterajšej judikatúre (uznesenie NS SR zo dňa 20.4.2011, sp.zn. 4Cdo/168/2009, uznesenie NS SR zo dňa 31.3.2016, sp.zn. 3Cdo/301/2012, rozhodnutie zo dňa 15.5.2017, sp.zn. 8Cdo/219/2016), na základe ktorej sa dospelo k záveru, že podľa súčasnej platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, odvolací súd vyvodil iný záver. Vychádzal z potreby eurokomformného výkladu vnútroštátneho práva ako dôsledku tzv. nepriameho účinku smerníc Európskej únie zohľadňujúc princíp prednosti práva Európskych spoločenstiev a Európskej únie pred vnútroštátnymi predpismi a povinnosti vnútroštátnych súdov vykladať vnútroštátne právo v najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu smerníc, a to tak, aby bol dosiahnutý výsledok, ku ktorému tá ktorá smernica smeruje. Postup konajúceho súdu potom musí byť taký, aby vzal do úvahy celé vnútroštátne právo a uplatnil všetky výkladové metódy s cieľom zaručiť úplnú účinnosť na vec sa vzťahujúcej smernice. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 24.10.2013 vo veci C-22/12 vyplýva záver, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983

a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Ak prvoinštančný súd vychádzajúc z uvedeného rozsudku, vykonal výklad vnútroštátnych predpisov v tom smere, že neposudzoval nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému ako poisťovní striktnie iba v intenciách zákona č. 381/2001 Z.z. a nevyvodil zásadnú pojmovú a obsahovú odlišnosť inštitútu škody a inštitútu nemajetkovej ujmy, ale naopak, dospel k záveru, že jednak je nutná taká interpretácia § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 381/2001 Z.z., podľa ktorej možno aj nemajetkovú ujmu podľa predpisov občianskeho práva zahrnúť pod škodu a zároveň, že túto možno uplatňovať na základe skutočnosti, že inštitút náhrady nemajetkovej ujmy slovenské vnútroštátne právo pozná a upravuje (hoci ustanovenia zakladajúce právo pozostalých po obeti dopravnej nehody na náhradu nemajetkovej ujmy patria systematicky do tej časti Občianskeho zákonníka, ktoré sa týka zásahov do práva na ochranu osobnosti), postupoval správne a jeho výklad nemožno považovať za výklad contra legem.

17. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 11.10.2016, č.k. III. ÚS 666/2016-36, v ktorom ústavný súd v obdobnom prípade, týkajúceho sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vo vzťahu k poisťovni, jednak konštatoval, že uvedený extenzívny výklad pojmu škoda nepovažuje za arbitrárny ani inak ústavne neudržateľný a tiež vyvodil povinnosť súdov skúmať možnosť implementácie eurokonformného výkladu prostredníctvom tzv. nepriameho účinku relevantnej únijnej regulácie.

18. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne a právne správne potvrdil.

19. O trovách konania bude rozhodnuté v rozsudku, ktorým sa rozhodne o celom uplatnenom procesnom nároku (§ 262 ods. 3 C.s.p.).

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).